

GLOSSARY of the European Convention on Human Rights Глосар на Европската конвенција за човекови права

**English-Macedonian
Macedonian-English**

**Англиски-Македонски
Македонски-Англиски**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

GLOSSARY
of the European Convention
on Human Rights

Глосар
на Европската конвенција
за човекови права

English-Macedonian
Англиски-Македонски

Macedonian-English
Македонски-Англиски

All requests concerning the reproduction or translation of all or part of this document should be addressed to the Directorate of Communication (F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int). All other correspondence concerning this document should be addressed to the Secretariat of the Directorate General Human Rights and Rule of Law.

Cover and layout: Document and Publications Production Department (SPDP), Council of Europe

© Council of Europe, September 2017

English-Macedonian

A

abduction	грабнување
abolition of the death penalty	укинување на смртната казна
absence of a public hearing	отсуство на јавна расправа
absence of intention to pursue petition	непостоење на намера за натамошно учество во постапката
absence of right to compensation	непостоење на право на надоместок на штета
<i>absentia [in]</i>	<i>absentia [in]</i>
absolutely necessary	апсолутно неопходно
absolute rights	апсолутни права
abuse of the right of petition	злоупотреба на правото за поднесување на претставка
access to court	пристап до суд
access to information	пристап до информации
access to relevant files	пристап до релевантни списи
accessibility	достапност
acquittal at first instance	ослободителна пресуда во прв степен
action for damages	тужба за надоместок на штета
<i>actio popularis</i>	<i>actio popularis</i>
adequate facilities	соодветни услови
adequate time	соодветно време
adjourn the case	расправата се одложува
administrative detention	лишување од слобода од страна на органи на управата
administrative practice	воспоставена пракса на државните органи
administrative proceedings	управна постапка
admissibility criteria	критериуми за допуштеност
admissible/ilicity/decision	одлука за допуштеност
admit (evidence)	изведува доказ
adoption of a judgment	донесување пресуда
adversarial trial/adversarial hearing	контрадикторна постапка
after conviction	по осудителна пресуда
age of criminal responsibility	возраст потребна за постоење кривична одговорност

aim	цел
alcoholics	алкохоличари
aliens	странци
alienate	отуѓува
allegation	тврдење
allocate	доделува
allowance	издршка (додаток)
alternative civil service	алтернативна цивилна служба
anonymous petition	анонимна претставка
appeal on a point of law	ревизија
appellant	подносител на жалба / молба (жалител)
applicability	применливост
applicable provisions	применливи одредби
applicant	жалител
applicant State party	држава како жалител во постапката
application for release from detention	барање за ослободување од притвор
apprehension	апсење / задржување
arbitrariness	произволност, арбитрарност
arbitrary action	произволен чин/постапка
arbitrary arrest/detention	произволно апсење/притворање
arbitrary deprivation of liberty	произволно лишување од слобода
arguable claim	издржано тврдење
arrest	апсење
arrest warrant	налог за апсење
assault	напад
asylum-seeker	барател на азил
award compensation/damages	(досудување) надоместок на штета

B

bailiff	судски чувар или извршител
bankruptcy	стечај
biased	пристрасен
bill of indictment	обвинителен акт/предлог
binding judgment	обврзувачка пресуда
bringing before competent authority	да се изведе пред надлежен орган
bringing before competent legal authority	да се изведе пред надлежен орган определен со закон

brought promptly before judge or other officer authorised by law to exercise judicial power

без одложување изведен пред судија или друг службеник овластен со закон да извршува судска власт

C

capital punishment

смртна казна

case

случај/предмет

case-law

судска пракса

cassation appeal

жалба до касационен суд

causal link

причинско-последична врска

change religion or belief

промена на вера или на убедување

charged with criminal offence

обвинет за кривично дело

charges

обвиненија

child born out of wedlock

вонбрачно дете

choice of the legislature

избор на законодавна власт

circumstances of the case

околности на случај

civil proceedings

граѓанска постапка

civil rights and obligations

граѓански права и обврски

civilian substitute service

алтернативна цивилна служба

civil service

цивилна служба

claim

барање или тврдење

coercion (administrative)

присила (од органи на управата)

collective complaint

колективна жалба

collective exercise of freedom of expression

колективно уживање на правото на слобода на изразување

collective punishment

колективна казна

commit an offence

извршува кривично дело

Committee of Ministers

Комитет на министри

common ground

заедничка основа (општа согласност)

comparable situation

споредлива ситуација

compatibility with the Convention

усогласеност со Конвенцијата

compensation

надоместок

competent court

надлежен суд

competent legal authority

надлежен орган одреден со закон

complaint

жалбен навод

composition

состав

compulsory

присилен (задолжителен)

compulsory labour

принудна работа

concurring opinion	издвоено мислење кое се согласува со исходот, но од различни причини од оние на кои се заснова одлуката на мнозинството судии
conditional release	условен отпуст
conditions of detention	услови во притвор
conduct of the proceeding	спроведување постапка
confidentiality	доверливост
conscientious objection	приговор на совеста
conscientious objector	лице кое изјавува приговор на совеста
constitute	сочинува/претставува
constitutional proceedings	постапка пред Уставниот суд
constitutionality	уставност
continued detention	продолжен притвор
continued examination not justified	неоправдано продолжено испитување
continuing situation	ситуација која трае
control of use of property	контрола на користење на имот
conviction	осудителна пресуда/осуда/ уверување
convincingly demonstrate	докажува/покажува на убедлив начин
costs and expenses	судски и други трошоци
Court holds ...	Судот смета (заклучува)...
court of appeal	апелационен суд
criminal charge	кривична пријава или обвинение
criminal offence	кривично дело
criminal proceedings	кривична постапка
custody of children	старателство над деца
custody record	притворско досие
custody suite	просторија за притворање

D

date of lodging of a complaint	датум на поднесување жалба (тужба)
death penalty	смртна казна
decision	одлука/решение
declaratory judgment	пресудите се во суштина од деклараторна природа
default interest	затезна камата
defamation	клевета

defence from unlawful violence	одбрана од незаконско насилство
defence through legal assistance	одбрана преку бранител
defend in person	се брани лично
defendant state party	тужена држава
degrading punishment	понижувачко казнување
degrading treatment	понижувачко постапување
delay in payment of compensation for expropriation	одолговлекување со плаќање надоместок за експропријација
delay in the proceedings	одолговлекување на постапката
deliver a judgment	изрекува пресуда
democratic society	демократско општество
demonstration	демонстрација
denial of access to lawyer	лишување од можноста за пристап до адвокат
deprivation of liberty	лишување од слобода
deprivation of possession	одземање на сопственост / владение
deprivation of property	одземање имот
derogable rights and freedoms	права и слободи кои може да се дерогираат
derogation	дерогација
derogation in time of war or other public emergency	дерогација во време на војна или на друга јавна опасност
destruction of possessions and home	уништување имот и дом
detention on remand	притвор
determine	одредува/утврдува
determination	одредување/утврдување
diligence	должно внимание
diplomatic assurances	дипломатски гаранции
directly imputable to the local authorities	(она) што може директно да им се припише на локалните власти
disability pension	инвалидска пензија
(forced) disappearance	(присилно) исчезнување
disciplinary proceedings	дисциплинска постапка
disclosure of identity	откривање на идентитетот
discrimination	дискриминација
dismissal	одбивање (на тужба) / отказ од работно место
dismissal from civil service	отказ од цивилна служба
dismissal of appeal on points of law	одбивање на ревизија
dispute	спор

dissemination	ширење
dissenting opinion	издвоено мислење кое не се согласува со одлуката
dissolution (of an association, political party, etc.)	распуштање (на здружение, политичка партија итн.)
documentary evidence	пишани докази
domestic legislation	национално законодавство
double jeopardy	ne bis in idem
drug addicts	уживатели на дроги
duties and responsibilities	должности и одговорности
duty solicitor	застапник по службена должност

E

educational supervision	воспитен надзор
effect lawful arrest	врши законско апсење
effective access to a court	ефикасен пристап до суд
effective domestic remedy	ефикасен домашен правен лек
effective remedy	ефикасен правен лек
effectiveness of investigation into (murder)	ефикасност на истрага во случај на (убиство)
enforceable judicial decision	извршна судска одлука
enforcement proceedings	извршна постапка
engagements undertaken by parties	обврски прифатени од страните
environment	животна средина
elections by secret ballot	избори со тајно гласање
equality before the law	еднаквост пред закон
equality of arms	еднаквост на оружјата
equitable basis	врз основа на правичност
established by law	основан со закон
examination of the appeal	испитување на жалба
examination of circumstances	испитување на околности
examination of witnesses	испитување на сведоци
examine all the facts arguing for or against	испитување на сите факти за или против
examine the second set of proceedings	испитување (разгледување) на друга (поседна) постапка
excessive length of proceedings	претерана должина на постапките
exclusion of press	исклучување на печатот (медиумите)
exclusion of public	исклучување на јавноста

execution
exercise the jurisdiction
exemption from exhaustion
of domestic remedies
exhaust domestic remedies
exhaustion of domestic remedies
expel
expiry of time-limit
expropriation
expulsion
extend the detention on remand
extent strictly required by situation

extensive
extradition
extraterritorial jurisdiction

извршување
врши надлежност (јурисдикција)
изземање од обврската за исцрпување
на домашни правни лекови
да ги исцрпи домашните правни лекови
исцрпување на домашните правни лекови
протерува
истек на рок
експропријација
протерување
продолжување на притвор
во најнужна мера што ја бара
состојбата
детално
екстрадиција
екстратериторијална јурисдикција

F

fair hearing
fairness of proceedings
family life
feeling of fear, anguish and inferiority

final domestic decision

forced evacuation
forced labour
forensic expert
form/join trade unions
foreseeability
found a family
free assistance of an interpreter
free elections
free legal assistance
freedom of association
freedom of conscience
freedom of correspondence
freedom of expression
freedom of movement

правична постапка
правичност на постапката
семеен живот
чувство на страв, душевна болка и
инфериорност
конечна/правосилна национална
одлука
присилна евакуација
принудна работа
вештак
формирање/зачленување во синдикат
предвидливост
засновање семејство
бесплатна помош од преведувач
слободни избори
бесплатна правна помош
слобода на здружување
слобода на совет
слобода на преписка
слобода на изразување
слобода на движење

freedom of opinion
freedom of peaceful assembly
freedom of religion
freedom of the press
freedom of thought
freedom to choose a place of residence
freedom to impart ideas
freedom to impart information
freedom to manifest religion
freedom to receive ideas
freedom to receive information
friendly settlement
fundamental freedoms
fundamental values of a democratic society
fundamental defect in proceedings

слобода на мислење
слобода на мирно собирање
слобода на вероисповед
слобода на печат
слобода на мисла
слобода на избор на живеалиште
слобода на споделување идеи
слобода на соопштување информации
слобода на манифестирање религија
слобода на примање идеи
слобода на примање информации
пријателско спогодување
основни слободи
основни вредности на демократско општество
битна повреда на постапката

G

general interest
general principles of international law

general principles of law recognised by civilized nations
genuine requirement
The Government
grant applicant's claim
grant legal aid
gross violations
grounds "relevant" and "sufficient"
group of individuals
guarantees to appear for trial

општ интерес
општи принципи на меѓународното право

општи принципи на правото признати од цивилизираните народи
вистинска потреба
Влада
прифаќа барањата на подносителот
одобрува правна помош
тешки прекршувања/повреди
соодветни и доволни причини/основи
група поединци
гаранции дека лицето ќе се појави на судење

H

harassment
has not sufficient means
heavier penalty
high contracting party

вознемирување
нема доволно средства
построга казна
висока договорна страна

higher tribunal	повисока судска инстанца
hinder the exercise of the right of petition	го попречува користењето на правото на поднесување претставка
holding facility	просторија за задржување лица лишени од слобода
home	дом
humiliating punishment	понижувачка казна

ill-treatment of detainees/in custody	малтретирање притвореници/во притвор
illegal detention	незаконско лишување од слобода
impartial tribunal	непристрасен суд
impartiality of a judge	непристрасност на судија
imposition of fine	изрекување парична казна
imprisonment	казна затвор
impunity	неказниност
imputability	префрлање/припишување вина за нешто
in accordance with law	во согласност со законот
in force	на/во сила
in the capacity of	во својство
inability to secure compliance with the judgment	неспособност или неможност да се обезбеди извршување на пресудата
inadmissibility	недопуштеност
inapplicability	неприменливост
incitement to hatred and hostility	поттикнување омраза и насилство
indemnification	надоместок (обесштетување)
independent tribunal	независен суд
individual	поединец
individual application/petition	поединечна претставка/петиција
individual measures	индивидуални мерки
ineffectiveness of remedies	неефикасност на правните лекови
information in detail	детално известување
information in language understood	известување на јазик што лицето го разбира
information of charge	известување за кривичната пријава, односно обвинението
information of nature and cause of accusation	известување за природата и за причините на обвинението

information of reasons for arrest
inhuman punishment
inhuman treatment
inter-State case
interests of justice
interests of members
interests of society as a whole
interference
interim measure
international obligations
interrogation
intimidation

известување за причините за апсење
нечовечно казнување
нечовечно постапување
меѓудржавен случај
во интерес на правдата
интереси на членовите
интерес на општеството како целина
мешање / вмешување (во нечие право)
привремена мерка
меѓународни обврски
испитување
заплашување

J

join trade unions
joint opinion
judge or other officer authorized by law to exercise judicial power
judgment
judicial authorities
judicial officer
judicial review
jurisdiction of states
jurisdiction of the Court
jurisprudence
just satisfaction
justified by the public interest in a democratic society
justify the interference
juvenile delinquency

зачленување во синдикати
заедничко мислење
судија или друго лице кое е со закон овластено да врши судска власт
пресуда
судски власти
судско службено лице
судско преиспитување
надлежност на државите
надлежност на Европскиот суд за човекови права
судска пракса
правичен надоместок
оправдано со јавен интерес во демократско општество
оправдува мешање
малолетничка деликвенција

L

lack of a public hearing
lack of diligence
lack of effective access to a tribunal
lack of effective remedy / investigation / oral hearing

отсуство на јавна расправа
отсуство на должно внимание
отсуство на ефикасен пристап до суд
отсуство на ефикасен правен лек / истрага / усна расправа

lack of promptness of information	пропуст информациите да се доставуваат без одложување
language which an accused understands	јазик што обвинетиот/тата го разбира
lapse of time	изминување на време
lawful arrest or detention	законско апсење или лишување од слобода
lawful order of a court	законска наредба од суд
lawful restrictions	законски ограничувања
lawfulness of proceedings	законитост на постапка
lawyer	правник (адвокат)
legal aid or assistance	правна помош
legal obligation	законска обврска
legality of detention	законитост на лишување од слобода
legitimate aim	легитимна цел
legitimate purpose	легитимна цел
length of civil / criminal proceedings	должина на траење на граѓанска / кривична постапка
length of detention on remand	должина на траење на притвор
length of pre-trial detention	должина на траење на притвор во текот на преткривична постапка
level of jurisdiction	ниво на надлежности
liability	одговорност
liable under the Convention	одговорен според Конвенцијата
liberty of movement	слобода на движење
liberty of person	слобода на личноста
licensing of broadcasting, television and cinema enterprises	давање дозвола за радиодифузија, телевизиски, радио и кино проекции
life	живот
life of the community	опстанок на заедницата
life of the nation	опстанок на нацијата
life sentence	доживотна казна затвор
limitation on use of restrictions on rights	граници во кои може да се ограничат правата
limitations to protect democratic society	ограничувања заради заштита на демократското општество
limitations to protect the rights of others	ограничувања заради заштита на правата на другите
limited jurisdiction	ограничена надлежност
living instrument	жив инструмент
local needs and conditions	локални потреби и услови
<i>locus standi</i>	<i>locus standi</i>

lodge an application
loss of property

поднесува претставка
губење имот

M

make financial award

доделува (досудува) паричен
надоместок

maintaining the authority and
impartiality of the judiciary

зачувување на авторитетот и на
непристрасноста на судството

manifestly ill-founded

очигледно неосновано

manifest religion or belief

манифестирање на вера или
убедување

margin of appreciation

маргина на уважување

marriageable age

соодветна возраст за стапување во брак

material damage

материјална штета

matter resolved

решено прашање

measures necessary in
the interests of children

мерки што треба да се преземат во
интерес на децата

measures of a general character

мерки од општ карактер

measures similar to expropriation

мерки слични на експропријација

media

медиуми

members of a minority group

припадници на малцински групи

members of administration

членови на управа

members of armed forces

припадници на вооружени сили

members of police

припадници на полиција

memorandum

меморандум

memorial

поднесок

mental anguish/suffering

душевна болка/страдање

merits of individual application /
inter-state application

меритум (суштина) на поединечна /
меѓудржавна претставка /апликација

merits of the complaint

меритум (суштина) на жалбен навод

military service

воена обврска

minimum degree of protection to which
citizens are entitled under the rule of
law in a democratic society

минимален степен на заштита кој го
уживаат граѓаните во согласност со
принципот на владеење на правото во
демократско општество

minimum level of severity

минимален степен на тежина/сериозност

minor offence

прекршок

minority

малцинство

minors

малолетници

miscarriage of justice

битна повреда на судска постапка /
неправо

moderate physical punishment
monitoring of prisoners' correspondence
/ telecommunications/ telephones
moral damage
morals

умерено физичко казнување
надзор на преписката и на телефонските
разговори на затворениците
нематеријална штета
морал

N

narrow interpretation
national authority
national court
national law
national minority
national origin
national security
nationalisation
nature of punishment
nature of interference
ne bis in idem/non bis in idem principle
necessary in a democratic society
negative obligation

negotiations
new or newly discovered facts
no significant disadvantage
non-derogable rights and freedoms

non-enforcement
non-exhaustion
non-exhaustion of domestic remedies

non-governmental organisation
non-official summary
non-pecuniary damage
normal civic obligations
notification
notification of a derogation
null and void
nulla poena sine lege
nullum crimen sine lege

рестриктивно толкување
домашна власт
домашен суд
домашно право
национално малцинство
национално потекло
национална безбедност
национализација
природа на казна
природа на мешање (во нечие право)
ne bis in idem/non bis in idem принцип
неопходно во демократско општество
обврска на нечинење (негативна
обврска)
преговори
нови или новооткриени факти
незначителна штета
права и слободи за кои не е
дозволена дерогација
неизвршување
неисцрпување
неисцрпување на домашни правни
лекови
невладина организација
неофицијално резиме
нематеријална штета
вообичаени граѓански должности
известување
известување за дерогација
ништовен
nulla poena sine lege
nullum crimen sine lege

O

objective and reasonable justification
 obligation of performing military service
 obligation prescribed by law
 observance
 obtain attendance of witnesses
 officer authorised by law to exercise judicial power
 Ombudsperson
 oral hearing
 oral submission
 order release
 ordinary courts
 originate
 other status
 outstanding interest
 outweigh

објективна и разумна оправданост
 задолжително служење воена обврска
 обврска пропишана со закон
 почитување (придржување кон)
 обезбедување присуство на сведоци
 службено лице кое со закон е овластено да ја врши судската власт
 Омбудсман (народен правобранител)
 усна расправа
 усмен исказ
 наредба за пуштање на слобода
 редовни судови
 потекнува
 друг статус
 достасана камата
 наттежнува/надминува

P

parental authority
 parents' religious and philosophical convictions
 particular circumstances of the case
 particular level of severity
 peaceful assembly
 peaceful enjoyment of possessions

 pecuniary damage
 Registry
 penalty
 periodic review of the continuing lawfulness of detention
 permit for a demonstration
 persons of unsound mind
 physical integrity
 physical liberty and security
 physical punishment
 physical suffering

родителски овластувања
 верски и филозофски убедувања на родителите
 посебни околности на случајот
 посебно ниво на сериозност/тежина
 мирно собирање
 непречено уживање на сопствениот имот
 материјална штета
 регистар / секретаријат
 казна
 периодично преиспитување на законитоста на притворот
 дозвола за демонстрации
 лица со душевни заболувања
 физички интегритет
 физичка слобода и безбедност
 телесна казна
 физички болки (страдања)

pilot judgment	пилот-пресуда
placement in custody	ставање во притвор
plea of inadmissibility	приговор за недопуштеност
plot of land	парцела
pluralism in education	плурализам во образованието
police surgeon	полициски лекар / лекар во полиција
political activity	политичка активност
political asylum	политички азил
political or other opinion	политичко или друго мислење
political party	политичка партија
political rights	политички права
positive obligations	позитивни обврски
possessions	сопственост / владение
power of attorney	полномошно
power to overturn decision of the court	овластување да се преиначи одлука на суд
practical and effective protection	практична и ефикасна заштита
prejudice interests of justice	им штети на интересите на правдата
pre-trial detention	притвор во преткривична постапка
preliminary objection / investigation	претходен приговор / истрага
preparation of defence	подготовка на одбраната
prescribed by law	пропишано со закон
present-day conditions	постојни услови
presidential pardon	помилување од Претседателот на државата
press	печат
pressing social need	итна општествена потреба
presumed paternity	претпоставка на татковство
presumption in respect of factors	претпоставка во однос на фактори
presumption of innocence	пресумпција на невиност
prevent disorder	спречува безредија
prevent escape	спречува бегство
prevent unauthorised entry into country	спречува неовластен влез во земјата
preventing the disclosure of information received in confidence	спречување на откривање информации што се добиени во доверба
prevention of crime	спречување криминал
prevention of disorder	спречување безредија
prevention of spreading of infectious diseases	спречување на ширење заразни болести
preventive detention	превентивен притвор

<i>prima facie</i>	<i>prima facie</i>
prisoner	затвореник
private life	приватен живот
procedural defect	процесни грешки
procedural guarantees of review	процесни гаранции (за преиспитување)
procedure prescribed by law	постапка пропишана со закон
prohibition	забрана
prohibition of abuse of rights	забрана на злоупотреба на правата
prohibition of collective expulsion of aliens	забрана за групно протерување странци
prohibition of discrimination	забрана на дискриминација
prohibition of expulsion of a national	забрана на протерување на сопствени државјани
prohibition of imprisonment for debt	забрана на должнички затвор / ропство
prohibition of reservations	забрана на резерви (од општ карактер)
prohibition of slavery and forced labour	забрана на ропство и на принудна работа
prohibition of torture	забрана на мачење
prompt and detailed information	детални информации што се обезбедени без одложување
prompt judicial control	судска контрола без одложување
prompt trial	судење без одложување
promptly	без одложување
promptly informed	известен без одложување
proof beyond reasonable doubt	доказ надвор од разумно сомневање
property	имот
proportionality	сразмерност
proportionate to the legitimate aim pursued	сразмерни со легитимната цел кон која се тежнее
protection of health	заштита на здравјето
protection of juveniles	заштита на малолетници
protection of morals	заштита на моралот
protection of private life of the parties	заштита на приватниот живот на страните
protection of property	заштита на имотот
protection of public order	заштита на јавниот ред
protection of the rights and freedoms of others	заштита на правата и на слободите на другите

protection of the reputation of others
protection of the rights
proved guilty according to law

provided by law
provisional measure
psychiatric evidence
public
public authority
public emergency
public hearing
public interest
public judgment
public opinion
public order
public safety
public service
publicity
pursue
pursue a legitimate aim

заштита на угледот на другите
заштита на правата
прогласен за виновен врз основа на закон
предвидено со закон
привремена мерка
психијатриски доказ
јавен
јавна власт
јавна опасност
јавна расправа
јавен интерес
јавна пресуда
јавно мислење
јавен ред
јавна безбедност
јавна служба
јавност
тежнее
тежнее кон легитимна цел

Q

qualified rights

quell riot or insurrection

квалификувани права (права што може да бидат ограничени под одредени услови)
задушува бунт или востание

R

racial discrimination
ratione loci
ratione materiae
ratione personae
ratione temporis
reasonable and objective justification
reasonable intervals
reasonable relationship of proportionality
reasonable suspicion

расна дискриминација
ratione loci
ratione materiae
ratione personae
ratione temporis
разумна и објективна оправданост
разумни временски интервали
разумна сразмерност
оправдано сомнение

reasonable time	разумен рок
reasonableness of pre-trial detention	оправданост на притвор
reasonably necessary to prevent fleeing	оправдано потребно за да се спречи бегство
reasonably necessary to prevent offence	оправдано потребно за да се спречи извршување на кривично дело
reasoning	образложение
receive and impart information and ideas	прима и соопштува информации и идеи
rectify the shortcomings	поправа грешки/пропусти
redress	надомест
referral to Grand Chamber	обраќање до Големiot судски совет
refugee	бегалец
refusal	одбивање
Registry	регистар / секретаријат
regardless of frontiers	без оглед на граници
reimbursement	поврат на парични средства
rejection of appeal	отфрлање жалба
rejection of one's application for release	отфрлање барање за ослободување
release pending trial	пуштање на слобода до судење
relevant domestic law	релевантно домашно право
relevant domestic practice	релевантна домашна практика
religion	вероисповед
religious community	верска заедница
religious instructions	верско подучување
religious practice	верски обичаи/искажување вера
remand	задржување или притворање
remand in custody	притвора
rendition	предавање
reopen the proceedings	повторување на правосилно завршена постапка
representative	претставник
representative of the Russian Federation at the European Court of Human Rights	претставник на Руската Федерација при Европскиот суд за човекови права
reputation	углед
required by interests of justice	кога интересите на правдата го бараат тоа
residence	престојувалиште или живеалиште
reservations	резерви
respect for correspondence	почитување на преписката

respect for family life
respect for home
respect for parents' philosophical convictions
respect for parents' religious convictions
respect for private life
respondent state's jurisdiction and responsibility
restitutio in integrum
restitution of property
restriction on freedom of movement

restrictive interpretation
retrial
retroactive application of criminal/civil law
retroactivity
reunion of family
review by a court
review of lawfulness of detention

revision of an earlier judgment
right of access
right of petition
right to an effective remedy
right to individual application

right to liberty/security
right to marry
rights of defence
rule of law
rule of respect
ruling on an equitable basis

почитување на семејниот живот
почитување на домот
почитување на филозофските убедувања на родителите
почитување на верските убедувања на родителите
почитување на приватниот живот
јурисдикција и одговорност на тужената држава
restitutio in integrum
поврат на имотот
ограничување на слободата на движење
рестриктивно толкување
повторно одлучување
ретроактивна примена на кривично / граѓанско право
ретроактивност
повторно спојување на семејството
разгледување од суд
испитување на законитоста на лишување од слобода
ревизија на претходна пресуда
право на пристап
право на поднесување претставка
право на ефикасен правен лек
право на поднесување поединечна жалба/апликација
право на слобода/безбедност
право на склучување брак
право на одбрана
владеење на правото
владеење на почитта
одлука заснована врз принципот на правичност

S

<p>safeguards against abuse</p> <p>same as matter already examined</p> <p>same as matter submitted to other procedure of international investigation or settlement</p> <p>same conditions</p> <p>scheme for free legal aid</p> <p>scope of court review</p> <p>search</p> <p>secrecy of correspondence</p> <p>secret ballot</p> <p>secret surveillance</p> <p>Secretary General</p> <p>secure fulfilment of obligation prescribed by law</p> <p>secure the payment of contributions or penalties</p> <p>security of person</p> <p>seizure</p> <p>self-defence</p> <p>separate set of proceedings</p> <p>service exacted in case of emergency</p> <p>service of a military character</p> <p>servitude</p> <p>sick leave</p> <p>signature and ratification</p> <p>systemic problem</p> <p>six-month period/rule</p> <p>slavery</p> <p>social origin</p> <p>social security</p> <p>special circumstances</p> <p>speediness of review</p> <p>stand for election</p> <p>statement of fact</p>	<p>заштитни механизми против злоупотреба</p> <p>идентично со веќе разгледувана претставка</p> <p>идентично со претставка што веќе е поднесена до некоја друга меѓународна инстанца заради испитување</p> <p>исти услови</p> <p>систем на бесплатна правна помош</p> <p>опсег на судското разгледување претрес</p> <p>тајност на преписка</p> <p>тајно гласање</p> <p>таен надзор</p> <p>Генерален секретар</p> <p>обезбедува исполнување на обврските пропишани со закон</p> <p>обезбедува наплата на данок и на други давачки или казни</p> <p>безбедност на личноста</p> <p>пленидба, заплена</p> <p>самоодбрана</p> <p>одделна постапка</p> <p>работа што се бара во случај на вонредни околности/состојби</p> <p>служба од воена природа</p> <p>службеност</p> <p>боледување</p> <p>потпис и ратификација</p> <p>системски проблем</p> <p>рок (правило) од шест месеци</p> <p>ропство</p> <p>социјално потекло</p> <p>социјална заштита</p> <p>посебни околности</p> <p>брзина на испитување (разгледување)</p> <p>се кандидира на избори</p> <p>опис на факти</p>
---	--

statute-barred
strictly necessary
strictly proportionate
striking out applications
substitute service
supplementary opinion
surrender
summon the witness

застарен/а/о
апсолутно потребен
апсолутно сразмерен
бришење од листата на предмети
алтернативна служба
дополнително мислење
се предава
повикува сведок

T

take proceedings
taken alone
taking of property
tax penalty
taxation
territorial integrity
testify at trial
third party
threat to applicant's life
threat to the life of the nation
time of emergency
time when the act or omission
committed
torture
torture in police custody
trafficking in human beings
transfer of the property
transmit
treatment
trial within a reasonable time
tribunal established by law

поведува постапка
земен одвоено
одземање имот
даночна казна
данок/оданочување
територијален интегритет
сведочи на судење
трета страна/трето лице
закана по животот на жалителот
закана за опстанокот на нацијата
вонредни околности
време на предметното чинење,
односно нечинење
мачење
мачење во полициски притвор
трговија со луѓе
пренос на имот
пренос
постапување
судење во разумен рок
суд востановен врз основа на закон

U

unanimously
unfairness of proceedings
unidentified perpetrator
uniform law

едногласно
неправичност на постапка
неидентификуван сторител
униформни/еднообразни правни
правила

universal suffrage
unlawful detention
unlawfulness
unreasonably long (procedure)
use of force/violence
use of property

општо право на глас
незаконско лишување од слобода
незаконитост
неоправдано долг (постапка)
примена на сила/насилство
користење имот

V

vagrants
value judgment
values of a democratic society
victim
violation
vote
vulnerability

скитници
вредносен суд
вредности на демократско општество
жртва
повреда
гласање
ранливост

W

waiver of the court fees
war or other public emergency
threatening the life of the nation
well-being of the community
withdrawal of parental rights
without prejudice to the provisions of
Article ...
witness
wording
work required of detainee
work required to be done during
conditional release
worship

ослободување од судски трошоци /
такси
војна или друга јавна опасност што
претставува закана за опстанокот на
нацијата
благосостојба на заедницата
лишување од родителски права
Без да се задира во правата што се
признаени со член ...
сведок
јазик (начин) на изразување
работа што се бара од
притворениците
работа што се бара за време на
условно отпуштање
богослужба

Македонски - Англиски

А

absentia [in]

actio popularis

алкохоличари

алтернативна служба

алтернативна цивилна служба

анонимна претставка

апелационен суд

апсење

апсење / задржување

апсолутни права

апсолутно неопходно

апсолутно потребен

апсолутно сразмерен

absentia [in]

actio popularis

alcoholics

substitute service

alternative civil service, civilian

substitute service

anonymous petition

court of appeal

arrest

apprehension

absolute rights

absolutely necessary

strictly necessary

strictly proportionate

Б

барање за ослободување од притвор

барање или тврдење

барател на азил

бегалец

Без да се задира во правата што се признаени со член ...

без оглед на граници

без одложување

без одложување изведен пред судија или друг службеник овластен со закон да извршува судска власт

безбедност на личноста

бесплатна помош од преведувач

бесплатна правна помош

битна повреда на постапката

битна повреда на судска постапка / неправо

application for release from detention

claim

asylum-seeker

refugee

without prejudice to the provisions of Article ...

regardless of frontiers

promptly

brought promptly before judge or other officer authorised by law to exercise judicial power

security of person

free assistance of an interpreter

free legal assistance

fundamental defect in proceedings

miscarriage of justice

благосостојба на заедницата
богослужба
боледување
брзина на испитување (разгледување)
бришење од листата на предмети

well-being of the community
worship
sick leave
speediness of review
striking out applications

B

вероисповед
верска заедница
верски и филозофски убедувања
на родителите
верски обичаи/искажување вера
верско подучување
вештак
висока договорна страна
вистинска потреба
Влада
влaдеење на почитта
влaдеење на правото
во интерес на правдата
во најнужна мера што ја бара
состојбата
во својство
во согласност со законот
воена обврска
вознемирување
возраст потребна за постоење
кривична одговорност
војна или друга јавна опасност што
претставува закана за опстанокот на
нацијата
вонбрачно дете
вонредни околности
вообичаени граѓански должности
воспитен надзор
воспоставена пракса на државните
органи
вредносен суд
вредности на демократско општество

religion
religious community
parents' religious and philosophical
convictions
religious practice
religious instructions
forensic expert
high contracting party
genuine requirement
The Government
rule of respect
rule of law
interests of justice
extent strictly required by situation

in the capacity of
in accordance with law
military service
harassment
age of criminal responsibility

war or other public emergency
threatening the life of the nation

child born out of wedlock
time of emergency
normal civic obligations
educational supervision
administrative practice

value judgment
values of a democratic society

време на предметното чинење,
односно нечинење
врз основа на правичност
врши законско апсење
врши надлежност (јурисдикција)

time when the act or omission
committed
equitable basis
effect lawful arrest
exercise the jurisdiction

Г

гаранции дека лицето ќе се појави на
судење
Генерален секретар
гласање
го попречува користењето на правото
на поднесување претставка
грабнување
граѓанска постапка
граѓански права и обврски
граници во кои може да се ограничат
правата
група поединци
губење имот

guarantees to appear for trial
Secretary General
vote
hinder the exercise of the right of
petition
abduction
civil proceedings
civil rights and obligations
limitation on use of restrictions on rights
group of individuals
loss of property

Д

да ги исцрпи домашните правни
лекови
да се изведе пред надлежен орган
да се изведе пред надлежен орган
определен со закон
давање дозвола за радиодифузија,
телевизиски, радио и кино проекции
данок/оданочување
даночна казна
датум на поднесување жалба (тужба)
демократско општество
демонстрација
дерогација
дерогација во време на војна или на
друга јавна опасност
детални информации што се
обезбедени без одложување

exhaust domestic remedies
bringing before competent authority
bringing before competent legal
authority
licensing of broadcasting, television
and cinema enterprises
taxation
tax penalty
date of lodging of a complaint
democratic society
demonstration
derogation
derogation in time of war or
other public emergency
prompt and detailed information

детално	extensive
детално известување	information in detail
дипломатски гаранции	diplomatic assurances
дискриминација	discrimination
дисциплинска постапка	disciplinary proceedings
доверливост	confidentiality
доделува	allocate
доделува (досудува) паричен надоместок	make financial award
доживотна казна затвор	life sentence
дозвола за демонстрации	permit for a demonstration
докажува/покажува на убедлив начин	convincingly demonstrate
доказ надвор од разумно сомневање	proof beyond reasonable doubt
должина на траење на граѓанска / кривична постапка	length of civil / criminal proceedings
должина на траење на притвор	length of detention on remand
должина на траење на притвор во текот на преткривична постапка	length of pre-trial detention
должно внимание	diligence
должности и одговорности	duties and responsibilities
дом	home
домашен суд	national court
домашна власт	national authority
домашно право	national law
донесување пресуда	adoption of a judgment
дополнително мислење	supplementary opinion
достапност	accessibility
достасана камата	outstanding interest
(досудување) надоместок на штета	award compensation/damages
држава како жалител во постапката	applicant State party
друг статус	other status
душевна болка/страдање	mental anguish/suffering

E

еднаквост на оружјата	equality of arms
еднаквост пред закон	equality before the law
едногласно	unanimously
експропријација	expropriation
екстрадиција	extradition

екстратериторијална јурисдикција
ефикасен домашен правен лек
ефикасен правен лек
ефикасен пристап до суд
ефикасност на истрага
во случај на (убиство)

extraterritorial jurisdiction
effective domestic remedy
effective remedy
effective access to a court
effectiveness of investigation
into (murder)

Ж

жалбен навод
жалба до касационен суд
жалител
жив инструмент
живот
животна средина
жртва

complaint
cassation appeal
applicant
living instrument
life
environment
victim

З

забрана
забрана за групно протерување
странци
забрана на дискриминација
забрана на должнички затвор /
ропство
забрана на злоупотреба на правата
забрана на мачење
забрана на протерување на сопствени
државјани
забрана на резерви (од општ карактер)
забрана на ропство и на принудна
работа
задолжително служење воена
обврска
задржување или притворање
задушва бунт или востание
заедничка основа (општа согласност)
заедничко мислење
закана за опстанокот на нацијата
закана по животот на жалителот

prohibition
prohibition of collective expulsion
of aliens
prohibition of discrimination
prohibition of imprisonment for debt
prohibition of abuse of rights
prohibition of torture
prohibition of expulsion of a national
prohibition of reservations
prohibition of slavery and forced labour
obligation of performing military
service
remand
quell riot or insurrection
common ground
joint opinion
threat to the life of the nation
threat to applicant's life

законитост на лишување од слобода
законитост на постапка
законска наредба од суд
законска обврска
законски ограничувања
законско апсење или лишување од слобода
заплашување
засновање семејство
застапник по службена должност
застарен/а/о
затвореник
затезна камата
зачленување во синдикати
зачувување на авторитетот и на непристрасноста на судството
заштита на здравјето
заштита на имотот
заштита на јавниот ред
заштита на малолетници
заштита на моралот
заштита на правата
заштита на правата и на слободите на другите
заштита на приватниот живот на страните
заштита на угледот на другите
заштитни механизми против злоупотреба
земен одвоено
злоупотреба на правото за поднесување на претставка

legality of detention
lawfulness of proceedings
lawful order of a court
legal obligation
lawful restrictions
lawful arrest or detention

intimidation
found a family
duty solicitor
statute-barred
prisoner
default interest
join trade unions
maintaining the authority and impartiality of the judiciary
protection of health
protection of property
protection of public order
protection of juveniles
protection of morals
protection of the rights
protection of the rights and freedoms of others
protection of private life of the parties

protection of the reputation of others
safeguards against abuse

taken alone
abuse of the right of petition

И

идентично со веќе разгледувана претставка
идентично со претставка што веќе е поднесена до некоја друга меѓународна инстанца заради испитување

same as matter already examined
same as matter submitted to other procedure of international investigation or settlement

избор на законодавна власт	choice of the legislature
избори со тајно гласање	elections by secret ballot
изведува доказ	admit (evidence)
известен без одложување	promptly informed
известување	notification
известување за дерогација	notification of a derogation
известување за кривичната пријава, односно обвинението	information of charge
известување за природата и за причините на обвинението	information of nature and cause of of accusation
известување за причините за апсење	information of reasons for arrest
известување на јазик што лицето го разбира	information in language understood
извршна постапка	enforcement proceedings
извршна судска одлука	enforceable judicial decision
извршува кривично дело	commit an offence
извршување	execution
издвоено мислење кое не се согласува со одлуката	dissenting opinion
издвоено мислење кое се согласува со исходот, но од различни причини од оние на кои се заснова одлуката на мнозинството суди	concurring opinion
издржано тврдење	arguable claim
издршка (додаток)	allowance
изземање од обврската за исцрпување на домашни правни лекови	exemption from exhaustion of domestic remedies
изминување на време	lapse of time
изрекува пресуда	deliver a judgment
изрекување парична казна	imposition of fine
им штети на интересите на правдата	prejudice interests of justice
имот	property
инвалидска пензија	disability pension
индивидуални мерки	individual measures
интерес на општеството како целина	interests of society as a whole
интереси на членовите	interests of members
исклучување на јавноста	exclusion of public
исклучување на печатот (медиумите)	exclusion of press
испитување	interrogation
испитување (разгледување) на друга (посебна) постапка	examine the second set of proceedings

испитување на жалба	examination of the appeal
испитување на законитоста на лишување од слобода	review of lawfulness of detention
испитување на околности	examination of circumstances
испитување на сведоци	examination of witnesses
испитување на сите факти за или против	examine all the facts arguing for or against
истек на рок	expiry of time-limit
исти услови	same conditions
исцрпување на домашните правни лекови	exhaustion of domestic remedies
итна општествена потреба	pressing social need

J

јавен	public
јавен интерес	public interest
јавен ред	public order
јавна безбедност	public safety
јавна власт	public authority
јавна опасност	public emergency
јавна пресуда	public judgment
јавна расправа	public hearing
јавна служба	public service
јавно мислење	public opinion
јавност	publicity
јазик (начин) на изразување	wording
јазик што обвинетиот/тата го разбира	language which an accused understands
јурисдикција и одговорност на тужената држава	respondent state's jurisdiction and responsibility

K

казна	penalty
казна затвор	imprisonment
квалификувани права (права што може да бидат ограничени под одредени услови)	qualified rights
клевета	defamation
кога интересите на правдата го бараат тоа	required by interests of justice

колективна жалба
колективна казна
колективно уживање на правото на слобода на изразување
Комитет на министри
конечна/правосилна национална одлука
контрадикторна постапка
контрола на користење на имот
користење имот
кривична постапка
кривично дело
кривична пријава или обвинение
критериуми за допуштеност

collective complaint
collective punishment
collective exercise of freedom of expression
Committee of Ministers
final domestic decision
adversarial trial/adversarial hearing
control of use of property
use of property
criminal proceedings
criminal offence
criminal charge
admissibility criteria

Л

легитимна цел
лица со душевни заболувања
лице кое изјавува приговор на совеста
лишување од можноста за пристап до адвокат
лишување од родителски права
лишување од слобода
лишување од слобода од страна на органи на управата
локални потреби и услови
locus standi

legitimate aim, legitimate purpose
persons of unsound mind
conscientious objector
denial of access to lawyer
withdrawal of parental rights
deprivation of liberty
administrative detention
local needs and conditions
locus standi

М

малолетници
малолетничка деликвенција
малтретирање притвореници/во притвор
малцинство
манифестирање на вера или убедување
маргина на уважување
материјална штета

minors
juvenile delinquency
ill-treatment of detainees/in custody
minority
manifest religion or belief
margin of appreciation
material damage, pecuniary damage

мачење	torture
мачење во полициски притвор	torture in police custody
меѓудржавен случај	inter-State case
меѓународни обврски	international obligations
медиуми	media
меморандум	memorandum
меритум (суштина) на жалба	merits of the complaint
меритум (суштина) на поединечна / меѓудржавна претставка / апликација	merits of individual application / inter-state application
мерки од општ карактер	measures of a general character
мерки слични на експропријација	measures similar to expropriation
мерки што треба да се преземат во интерес на децата	measures necessary in the interests of children
мешање / вмешување (во нечие право)	interference
минимален степен на заштита кој го уживаат граѓаните во согласност со принципот на владеење на правото во демократско општество	minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society
минимален степен на тежина/ сериозност	minimum level of severity
мирно собирање	peaceful assembly
морал	morals

Н

на/во сила	in force
надзор на преписката и на телефонските разговори на затворениците	monitoring of prisoners' correspondence / telecommunications/ telephones
надлежен орган одреден со закон	competent legal authority
надлежен суд	competent court
надлежност на државите	jurisdiction of states
надлежност на Европскиот суд за човекови права	jurisdiction of the Court
надомест	redress
надоместок	compensation
надоместок (обесштетување)	indemnification
налог за апсење	arrest warrant
напад	assault
наредба за пуштање на слобода	order release
наттежнува/надминува	outweigh

национализација	nationalisation
национална безбедност	national security
национално законодавство	domestic legislation
национално малцинство	national minority
национално потекло	national origin
<i>ne bis in idem</i>	<i>double jeopardy</i>
<i>ne bis in idem/non bis in idem</i> принцип	<i>ne bis in idem/non bis in idem</i> principle
невладина организација	non-governmental organisation
недопуштеност	inadmissibility
неефикасност на правните лекови	ineffectiveness of remedies
независен суд	independent tribunal
незаконитост	unlawfulness
незаконско лишување од слобода	illegal detention, unlawful detention
незначителна штета	no significant disadvantage
неидентификуван сторител	unidentified perpetrator
неизвршување	non-enforcement
неисцрпување	non-exhaustion
неисцрпување на домашни правни лекови	non-exhaustion of domestic remedies
неказниност	impunity
нема доволно средства	has not sufficient means
нематеријална штета	moral damage, non-pecuniary damage
неоправдано долга (постапка)	unreasonably long (procedure)
неоправдано продолжено испитување	continued examination not justified
неопходно во демократско општество	necessary in a democratic society
неофицијално резиме	non-official summary
непостоење на намера за натамошно учество во постапката	absence of intention to pursue petition
непостоење на право на надоместок на штета	absence of right to compensation
неправичност на постапка	unfairness of proceedings
непречено уживање на сопствениот имот	peaceful enjoyment of possessions
неприменливост	inapplicability
непристрасен суд	impartial tribunal
непристрасност на судија	impartiality of a judge
неспособност или неможност да се обезбеди извршување на пресудата	inability to secure compliance with the judgment
нечовечно казнување	inhuman punishment
нечовечно постапување	inhuman treatment

ниво на надлежности
ништовен
нови или новооткриени факти
nulla poena sine lege
nullum crimen sine lege

level of jurisdiction
null and void
new or newly discovered facts
nulla poena sine lege
nullum crimen sine lege

O

обвиненија
обвинет за кривично дело
обвинителен акт/предлог
обврзувачка пресуда
обврска на нечинење /негативна обврска
обврска пропишана со закон
обврски прифатени од страните
обезбедува исполнување на обврските пропишани со закон
обезбедува наплата на данок и на други давачки или казни
обезбедување присуство на сведоци
објективна и разумна оправданост
образложение
обраќање до Големиот судски совет
овластување да се преиначи одлука на суд
ограничена надлежност
ограничувања заради заштита на демократското општество
ограничувања заради заштита на правата на другите
ограничување на слободата на движење
одбивање
одбивање (на тужба) / отказ од работно место
одбивање на ревизија
одбрана од незаконско насилство
одбрана преку бранител
одговорен според Конвенцијата

charges
charged with criminal offence
bill of indictment
binding judgment
negative obligation

obligation prescribed by law
engagements undertaken by parties
secure fulfilment of obligation prescribed by law
secure the payment of contributions or penalties
obtain attendance of witnesses
objective and reasonable justification
reasoning
referral to Grand Chamber
power to overturn decision of the court

limited jurisdiction
limitations to protect democratic society

limitations to protect the rights of others
restriction on freedom of movement

refusal
dismissal

dismissal of appeal on points of law
defence from unlawful violence
defence through legal assistance
liable under the Convention

одговорност
одделна постапка
одземање имот

одземање на сопственост / владение
одлука за допуштено
одлука заснована врз принципот на правичност
одлука/решение
одобрува правна помош
одолговлекување на постапката
одолговлекување со плаќање
надоместок за експропријација
одредува/утврдува
одредување/утврдување
околности на случај
Омбудсман (народен правобранител)
(она) што може директно да им се припише на локалните власти
опис на факти
оправдано потребно за да се спречи бегство
оправдано потребно за да се спречи извршување на кривично дело
оправдано со јавен интерес во демократско општество
оправдано сомнение
оправданост на притвор
оправдува мешање
опсег на судското разгледување
опстанок на заедницата
опстанок на нацијата
општ интерес
општи принципи на меѓународното право
општи принципи на правото признати од цивилизираните народи
општо право на глас
ослободителна пресуда во прв степен
ослободување од судски трошоци / такси

liability
separate set of proceedings
deprivation of property, taking of property
deprivation of possession
admissible/illegality/decision
ruling on an equitable basis

decision
grant legal aid
delay in the proceedings
delay in payment of compensation for expropriation
determine
determination
circumstances of the case
Ombudsperson
directly imputable to the local authorities
statement of fact
reasonably necessary to prevent fleeing
reasonably necessary to prevent offence

justified by the public interest in a democratic society
reasonable suspicion
reasonableness of pre-trial detention
justify the interference
scope of court review
life of the community
life of the nation
general interest
general principles of international law

general principles of law recognised by civilized nations
universal suffrage
acquittal at first instance
waiver of the court fees

основан со закон	established by law
основни слободи	fundamental freedoms
основни вредности на демократско општество	fundamental values of a democratic society
осудителна пресуда/осуда/ уверување	conviction
отказ од цивилна служба	dismissal from civil service
откривање на идентитетот	disclosure of identity
отсуство на должно внимание	lack of diligence
отсуство на ефикасен правен лек / истрага / усна расправа	lack of effective remedy / investigation / oral hearing
отсуство на ефикасен пристап до суд	lack of effective access to a tribunal
отсуство на јавна расправа	absence of a public hearing, lack of a public hearing
отуѓува	alienate
отфрлање барање за ослободување	rejection of one's application for release
отфрлање жалба	rejection of appeal
очигледно неосновано	manifestly ill-founded

П

парцела	plot of land
периодично преиспитување на законитоста на притворот	periodic review of the continuing lawfulness of detention
печат	press
пилот-пресуда	pilot judgment
пишани докази	documentary evidence
пленидба, заплена	seizure
плурализам во образованието	pluralism in education
по осудителна пресуда	after conviction
поведува постапка	take proceedings
повикува сведок	summon the witness
повисока судска инстанца	higher tribunal
поврат на имотот	restitution of property
поврат на парични средства	reimbursement
повреда	violation
повторно одлучување	retrial
повторно спојување на семејството	reunion of family

повторување на правосилно завршена постапка	reopen the proceedings
подготовка на одбраната	preparation of defence
поднесок	memorial
поднесува претставка	lodge an application
подносител на жалба / молба (жалител)	appellant
поединец	individual
поединечна претставка/петиција	individual application/petition
позитивни обврски	positive obligations
политичка активност	political activity
политичка партија	political party
политички азил	political asylum
политички права	political rights
политичко или друго мислење	political or other opinion
полициски лекар / лекар во полиција	police surgeon
полномошно	power of attorney
помилување од Претседателот на државата	presidential pardon
понижувачка казна	humiliating punishment
понижувачко казнување	degrading punishment
понижувачко постапување	degrading treatment
поправа грешки/пропусти	rectify the shortcomings
посебни околности	special circumstances
посебни околности на случајот	particular circumstances of the case
посебно ниво на сериозност/тежина	particular level of severity
постапка пред Уставниот суд	constitutional proceedings
постапка пропишана со закон	procedure prescribed by law
постапување	treatment
постојни услови	present-day conditions
построга казна	heavier penalty
потекнува	originate
потпис и ратификација	signature and ratification
поттикнување омраза и насилство	incitement to hatred and hostility
почитување (придржување кон)	observance
почитување на верските убедувања на родителите	respect for parents' religious convictions
почитување на домот	respect for home
почитување на преписката	respect for correspondence

почитување на приватниот живот	respect for private life
почитување на семејниот живот	respect for family life
почитување на филозофските убедувања на родителите	respect for parents' philosophical convictions
права и слободи за кои не е дозволена дерогација	non-derogable rights and freedoms
права и слободи кои може да се дерогираат	derogable rights and freedoms
правичен надоместок	just satisfaction
правична постапка	fair hearing
правичност на постапката	fairness of proceedings
правна помош	legal aid or assistance
правник (адвокат)	lawyer
право на ефикасен правен лек	right to an effective remedy
право на одбрана	rights of defence
право на поднесување поединечна претставка /апликација	right to individual application
право на поднесување претставка	right of petition
право на пристап	right of access
право на склучување брак	right to marry
право на слобода/безбедност	right to liberty/security
практична и ефикасна заштита	practical and effective protection
превентивен притвор	preventive detention
переговори	negotiations
предавање	rendition
предвидено со закон	provided by law
предвидливост	foreseeability
прекршок	minor offence
пренос	transmit
пренос на имот	transfer of the property
престојувалиште или живеалиште	residence
пресуда	judgment
пресудите се во суштина од деклараторна природа	declaratory judgment
пресумпција на невиност	presumption of innocence
претерана должина на постапките	excessive length of proceedings
претпоставка во однос на фактори	presumption in respect of factors
претпоставка на татковство	presumed paternity

претрес
претставник
претставник на Руската
Федерација при Европскиот суд за
човекови права
претходен приговор / истрага
префлање/припишување вина за
нешто
приватен живот
привремена мерка
приговор за недопуштеност
приговор на совеста
пријателско спогодување
прима и соопштува информации и
идеи
prima facie
примена на сила/насилство
применливи одредби
применливост
принудна работа
припадници на вооружени сили
припадници на малцински групи
припадници на полиција
природа на казна
природа на мешање (во нечие право)
присила (од органи на управата)
присилен (задолжителен)
присилна евакуација
(присилно) исчезнување
пристап до информации
пристап до релевантни списи
пристап до суд
пристрасен
притвор
притвор во преткривична постапка
притвора
притворско досие
прифаќа барањата на подносителот

search
representative
representative of the Russian
Federation at the European Court of
Human Rights
preliminary objection / investigation
imputability
private life
interim measure, provisional measure
plea of inadmissibility
conscientious objection
friendly settlement
receive and impart information and
ideas
prima facie
use of force/violence
applicable provisions
applicability
compulsory /forced labour
members of armed forces
members of a minority group
members of police
nature of punishment
nature of interference
coercion (administrative)
compulsory
forced evacuation
(forced) disappearance
access to information
access to relevant files
access to court
biased
detention on remand
pre-trial detention
remand in custody
custody record
grant applicant's claim

причинско-последична врска	causal link
прогласен за виновен врз основа на закон	proved guilty according to law
продолжен притвор	continued detention
продолжување на притвор	extend the detention on remand
произволен чин/постапка	arbitrary action
произволно апсење/притворање	arbitrary arrest/detention
произволно лишување од слобода	arbitrary deprivation of liberty
произволност, арбитрарност	arbitrariness
промена на вера или на убедување	change religion or belief
пропишано со закон	prescribed by law
пропуст информациите да се доставуваат без одложување	lack of promptness of information
просторија за задржување лица лишени од слобода	holding facility
просторија за притворање	custody suite
протерува	expel
протерување	expulsion
процесни гаранции (за преиспитување)	procedural guarantees of review
процесни грешки	procedural defect
психијатриски доказ	psychiatric evidence
пуштање на слобода до судење	release pending trial

P

работа што се бара во случај на вонредни околности/состојби	service exacted in case of emergency
работа што се бара за време на условно отпуштање	work required to be done during conditional release
работа што се бара од притворениците	work required of detainee
разгледување од суд	review by a court
разумен рок	reasonable time
разумна и објективна оправданост	reasonable and objective justification
разумна сразмерност	reasonable relationship of proportionality
разумни временски интервали	reasonable intervals
ранливост	vulnerability
расна дискриминација	racial discrimination
расправата се одложува	adjourn the case

распуштање (на здружение,
политичка партија итн.)
ratione loci
ratione materiae
ratione personae
ratione temporis
ревизија
ревизија на претходна пресуда
регистар / секретаријат
редовни судови
резерви
релевантна домашна практика
релевантно домашно право
restitutio in integrum
рестриктивно толкување

ретроактивна примена на кривично /
граѓанско право
ретроактивност
решено прашање
родителски овластувања
рок (правило) од шест месеци
ропство

dissolution
(of an association, political party, etc.)
ratione loci
ratione materiae
ratione personae
ratione temporis
appeal on a point of law
revision of an earlier judgment
Registry
ordinary courts
reservations
relevant domestic practice
relevant domestic law
restitutio in integrum
narrow interpretation, restrictive
interpretation
retroactive application of
criminal/civil law
retroactivity
matter resolved
parental authority
six-month period/rule
slavery

C

самоодбрана
сведок
сведочи на судење
се брани лично
се кандидира на избори
семеен живот
се предава
систем на бесплатна правна помош
системски проблем
ситуација која трае
скитници
слобода на вероисповед
слобода на движење

слобода на здружување

self-defence
witness
testify at trial
defend in person
stand for election
family life
surrender
scheme for free legal aid
systemic problem
continuing situation
vagrants
freedom of religion
freedom of movement, liberty of
movement
freedom of association

слобода на избор на живеалиште	freedom to choose a place of residence
слобода на изразување	freedom of expression
слобода на личноста	liberty of person
слобода на манифестирање религија	freedom to manifest religion
слобода на мирно собирање	freedom of peaceful assembly
слобода на мисла	freedom of thought
слобода на мислење	freedom of opinion
слобода на печат	freedom of the press
слобода на преписка	freedom of correspondence
слобода на примање идеи	freedom to receive ideas
слобода на примање информации	freedom to receive information
слобода на совест	freedom of conscience
слобода на соопштување информации	freedom to impart information
слобода на споделување идеи	freedom to impart ideas
слободни избори	free elections
служба од воена природа	service of a military character
службено лице кое со закон е овластено да ја врши судската власт	officer authorised by law to exercise judicial power
службеност	servitude
случај/предмет	case
смртна казна	capital punishment, death penalty
соодветна возраст за стапување во брак	marriageable age
соодветни и доволни причини/основи	grounds "relevant" and "sufficient"
соодветни услови	adequate facilities
соодветно време	adequate time
сопственост / владение	possessions
состав	composition
социјална заштита	social security
социјално потекло	social origin
сочинува/претставува	constitute
спор	dispute
споредлива ситуација	comparable situation
спречува бегство	prevent escape
спречува безредија	prevent disorder
спречува неовластен влез во земјата	prevent unauthorised entry into country
спречување безредија	prevention of disorder
спречување криминал	prevention of crime
спречување на откривање информации што се добиени во доверба	preventing the disclosure of information received in confidence

спречување на ширење заразни болести
спроведување постапка
сразмерни со легитимната цел кон која се тежнее
сразмерност
ставање во притвор
старателство над деца
стечај
странци
суд востановен врз основа на закон
судење без одложување
судење во разумен рок
судија или друго лице кое врши судска власт
Судот смета (заклучува)...
судска контрола без одложување
судска пракса
судски власти
судски и други трошоци
судски чувар или извршител
судско преиспитување
судско службено лице

prevention of spreading of infectious diseases
conduct of the proceeding
proportionate to the legitimate aim pursued
proportionality
placement in custody
custody of children
bankruptcy
aliens
tribunal established by law
prompt trial
trial within a reasonable time
judge or other officer exercising judicial power
Court holds ...
prompt judicial control
case-law, jurisprudence
judicial authorities
costs and expenses
bailiff
judicial review
judicial officer

T

таен надзор
тајно гласање
тајност на преписка
тврдење
тежнее
тежнее кон легитимна цел
телесна казна
територијален интегритет
тешки прекршувања/повреди
трета страна/трето лице
трговија со луѓе
тужба за надоместок на штета
тужена држава

secret surveillance
secret ballot
secrecy of correspondence
allegation
pursue
pursue a legitimate aim
physical punishment
territorial integrity
gross violations
third party
trafficking in human beings
action for damages
defendant state party

У

углед	reputation
уживатели на дроги	drug addicts
укинување на смртната казна	abolition of the death penalty
умерено физичко казнување	moderate physical punishment
униформни/еднообразни правни правила	uniform law
уништување имот и дом	destruction of possessions and home
управна постапка	administrative proceedings
условен отпуст	conditional release
услови во притвор	conditions of detention
усна расправа	oral hearing
усогласеност со Конвенцијата	compatibility with the Convention
уставност	constitutionality
усмен исказ	oral submission

Ф

физичка слобода и безбедност	physical liberty and security
физички болки (страдања)	physical suffering
физички интегритет	physical integrity
формирање/зачленување во синдикат	form/join trade unions

Ц

цел	aim
цивилна служба	civil service

Ч

членови на управа	members of administration
чувство на страв, душевна болка и инфериорност	feeling of fear, anguish and inferiority

Ш

ширење	dissemination
--------	---------------

The glossary has been developed by the Human Rights National Implementation Division of the Directorate General Human Rights and Rule of Law, under the HELP umbrella. It is intended to guide legal professionals from Council of Europe member states in using the correct terminology when they make Convention-based arguments in national proceedings and to correctly understand when reading judgments in English.

Овој глосар е изработен од Секторот за национална имплементација на човекови права на Генералниот директорат за човекови права и владеење на правото, во рамките на Програмата ХЕЛП. Цел е тој да се користи како водич за правните стручњаци од државите-членки на Советот на Европа да користат точна терминологија кога презентираат аргументи засновани врз Конвенцијата во националните постапки и точно да ги разберат пресудите кога ги читаат на англиски јазик.

www.coe.int/nationalimplementation

ENG
MKD

www.coe.int

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 47 member states, 28 of which are members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.

Советот на Европа е водечка организација за човековите права на континентот. Таа има 47 држави членки, од кои 28 се истовремено и членки на Советот на Европа ја потпишаа Европската конвенција за човекови права, која претставува меѓународен договор за заштита на човековите права, демократијата и владеењето на правото. Европскиот суд за човекови права ја следи примената на Конвенцијата од страна на државите членки.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE